

Projectplan Zonnepanelenproject Gemeente Stein

Inhoud:

1. Algemeen
2. Ambitie
3. Financiën
4. Organisatie
5. Inkoop
6. Planning
7. Communicatie
8. Processchema's

*Opdrachtgever: De heer E. Heijnen, afdeling Maatschappij, Ruimte en Ontwikkeling,
Gemeente Stein.*

21 september 2017, versie 4

1. Algemeen

Het integraal duurzaamheidsbeleid van gemeente Stein is opgenomen in de Ruimtelijke structuurvisie 2015-2025. Daarbij is de brede definitie van duurzaamheid gehanteerd, die is gebaseerd op het Brundtland rapport en de drie internationaal erkende elementen van duurzaamheid: Planet (milieu), People (sociaal) en Profit/Prosperity (economie): “een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in gevaar te brengen”.

Bij Planet gaat het om het behoud van een schoon milieu in de gemeente zelf en de planeet als geheel, met thema's als klimaatbestendigheid, biodiversiteit en het sluiten van kringlopen. Voor de sociale aspecten (People) gaat het om lokale thema's als burgerparticipatie, gezondheid, maatschappelijke samenhang en cultuurhistorische identiteit. Voor economische aspecten gaat het om de vitaliteit van de lokale economie op langere termijn, zorgvuldig ruimtegebruik en regionale profilering. In een duurzame structuurvisie zijn People, Planet en Profit in evenwicht, en worden duurzame principes toegepast in de gehele gemeente, van dorpskernen tot buitengebied.

Dit “Zonnepanelen project” past geheel binnen het integraal duurzaamheidsbeleid van de gemeente Stein, immers in deze projectaanpak ligt de focus op burgerparticipatie dus op “People”. Gemeente Stein stimuleert met dit project het gebruik van zonne-energie en levert hiermee niet alleen een belangrijke bijdrage aan de eigen gemeentelijke duurzaamheidsambitie maar ook aan die van het Nationaal Energieakkoord.

De inwoners van Gemeente Stein worden actief betrokken, zodat de bewustwording van de inwoners op het gebied van energie en duurzaamheid een positieve impuls krijgt. De overheid pakt haar voortrekkersrol en faciliteert haar inwoners om hun woningen te verduurzamen. Belangrijk uitgangspunt is dat dit project voor de gemeente kostenneutraal wordt gerealiseerd, de burger heeft jaarlijks een financieel voordeel.

De kaders voor dit project kunnen dus als volgt worden samengevat.

- **Stimuleren van de “duurzaamheid bewustwording” van de burger, de voorbeeldfunctie van de Gemeente Stein wordt met dit project duidelijk geaccentueerd.**
- **De gemeente realiseert haar duurzaamheids-doelstellingen.**
- **Het project verloopt voor de gemeente Stein kostenneutraal middels een revolverend fonds.**

Wie kan deelnemen aan dit Zonnepanelen-Project:

Dit project wordt opengesteld voor:

- Particuliere woningeigenaren en kleine MKB-bedrijven.
- Vereniging van eigenaren (VvE's) van appartementen en wooncomplexen
- Middelbare- en Basisscholen
- Verenigingen (zoals sport- en muziekverenigingen) voor deze categorie zijn wellicht nog aanvullende subsidies vanuit Rijk of Provincie van toepassing

De huurdersmarkt wordt door de woningverenigingen zelf ingevuld, hierover zal individueel met deze organisaties afgestemd worden. Particuliere verhuurders kunnen wel deelnemen, echter deze dienen zelf de contracten met de gemeente af te sluiten.

Voordelen voor inwoners in Gemeente Stein :

De woning van de inwoner wordt voorzien van een zonnepanelen-installatie, deze betaalt voor de periode van 15 jaar maandelijks een vaste bijdrage voor de aflossing van het aankoopbedrag. Het voordeel van de deelnemende woningeigenaar bestaat uit het wegvallen van de kosten van zijn elektriciteitsverbruik. De calculatie is zodanig gemaakt dat al vanaf de eerste maand een financieel voordeel voor de woningeigenaar ontstaat. Tevens wordt hij/zij van het begin tot het einde van het project helemaal ontzorgd zodat een belangrijke toegangsdrempel voor de aanschaf van zonnepanelen geheel wordt weggenomen. Een belangrijk aspect is hierbij dat ook inwoners met beperkte financiële mogelijkheden in staat gesteld worden te participeren in dit project en daardoor uiteindelijk te besparen op hun energiekosten en woonlasten. Er vindt geen BKR toets (Bureau Krediet Registratie) plaats bij het aanvragen van de lening, wel is er een BKR-registratie.

Voordelen voor het bedrijfsleven in Gemeente Stein :

Dit project omvat een fors investeringsvolume ten einde de zonnepanelen te installeren en te onderhouden. Hoewel dat investeringsvolume zichzelf terugverdient, blijft overeind dat dit project – vanwege de schaal en omvang – een grote impuls kan betekenen voor de regionale werkgelegenheid. De installatie, het beheer en onderhoud van de zonnepanelen geschiedt bij voorkeur door regionale/lokale bedrijven. Dit betekent ook een stuk expertise- en kennisontwikkeling voor individuele werknemers aldaar. Tevens is er een rol voor het bedrijfsleven weggelegd op het gebied van innovatie, bijvoorbeeld wat betreft de efficiëntie en esthetica van zonnepanelen.

Ten slotte is het van belang om aan te geven dat dit project een belangrijke “Spin-off” vormt. Ervaringsgegevens tonen aan dat dit nagenoeg een 1 op 1 relatie heeft. Naast elke door dit project gegenereerde PV-installatie wordt door een ander installatiebedrijf eveneens een PV-installatie aangelegd. Deze Spin-off wordt veroorzaakt door de publiciteit en bekendheid van PV die door dit project wordt veroorzaakt.

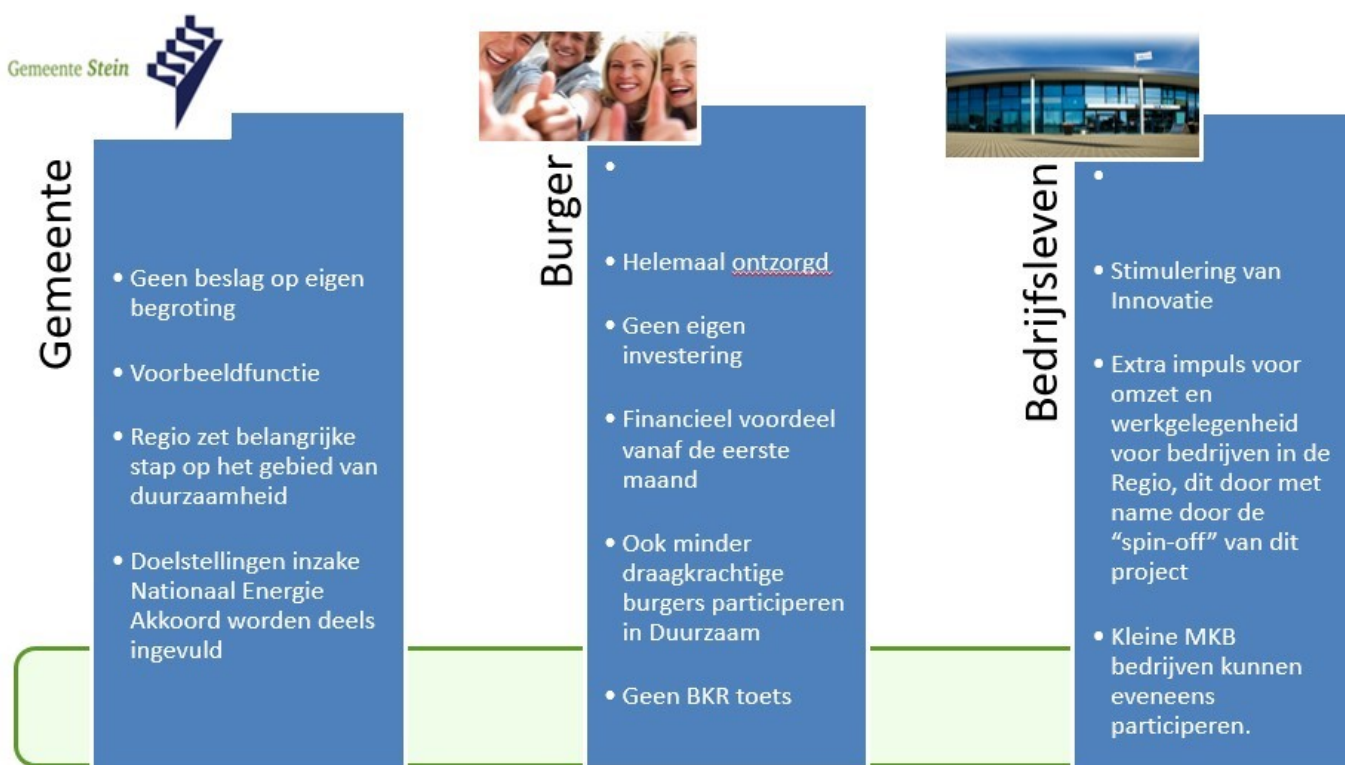
Voordelen voor de Energie-coöperaties:

De Energie-coöperaties die momenteel binnen deze regio actief zijn, zullen ook mee profiteren van de ontstane Spin-off. De publiciteit die hiermee wordt gegenereerd zal ook hun activiteiten verder ondersteunen.

Tevens zullen zij, in het bijzonder tijdens de lokaal te organiseren voorlichtingsessies, een podium aangeboden krijgen om hun activiteiten onder de aandacht te brengen.

Voordelen voor de Gemeente Stein :

De Gemeente Stein neemt met dit project het initiatief om het gebruik van zonne-energie op de daken van particuliere woningen te stimuleren en te faciliteren. Daarmee zetten de gemeenten een belangrijke stap in de realisatie van de doelstellingen uit het Energie Akkoord en het eigen gemeentelijke duurzaamheidsbeleid. Bovendien wordt de gemeentebegroting niet met dit project belast; het project wordt kostenneutraal uitgevoerd.

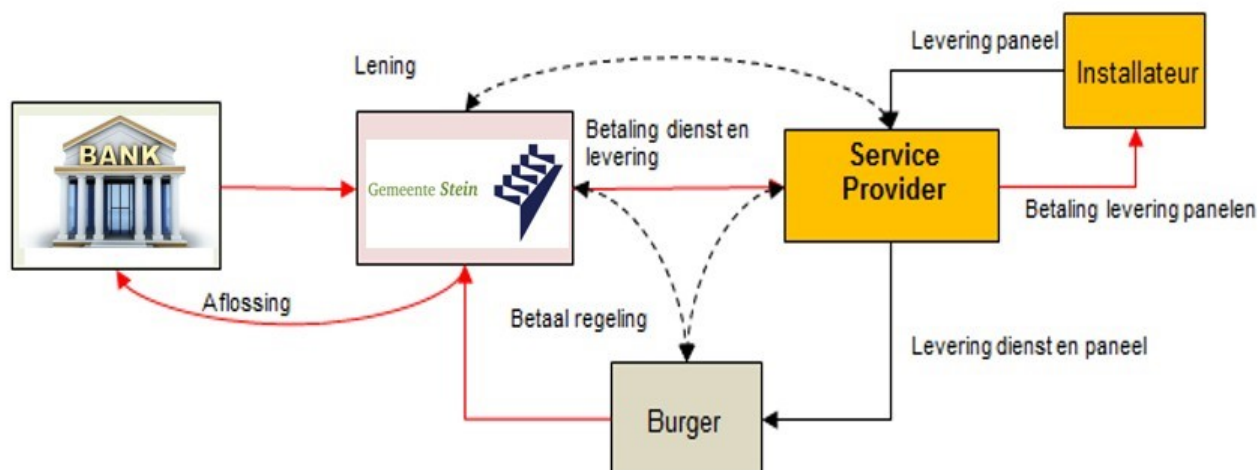

Processchema:

Het proces kent de volgende 4 partijen.

1. Een Bank is de kredietverstrekker.
2. De gemeente Stein is de centrale spil binnen dit proces.
3. De Serviceprovider neemt het gehele logistieke en administratieve proces voor zijn rekening, waardoor de gemeenten geheel wordt ontzorgd.
4. Deelnemende Burger krijgt zonder eigen investering en inspanning de PV-panels geïnstalleerd.

In onderstaande figuur is het processchema opgenomen.

2. Ambitie

De gemeente Stein heeft zijn focus gericht op 4 duurzaamheidsprojecten, het betreft:

- **Dubbel duurzaam**
- **Verduurzaming gemeentelijke gebouwen**
- **Het Groene net**
- **PV project**

Ten aanzien van het laatst genoemde PV-project heeft de gemeente Stein in de vorm van een revolverend fonds een budget ter beschikking gesteld van 1 miljoen euro. Op basis van dit bedrag kunnen circa 200 woningen in de gemeente Stein van een PV-installatie voorzien worden.

De doelstelling uit het Nationaal-Energieakkoord geeft aan dat in 2023 in totaal 16% aan hernieuwbare energie geproduceerd dient te worden. De afgeleide doelstelling hiervan is dat in 2023 in totaal 16% van de woningen zijn eigen elektriciteit zouden moeten opwekken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal inwoners en wooneenheden van de gemeente Stein met daarbij de consequenties inzake te realiseren omvang.

De gemeente Stein heeft in totaal 11.549 woningen, hiervan zijn 53,4% koopwoningen, bron CBS. In totaal zijn 1.130 vastgoed objecten van PV voorzien. Met dezelfde verdeelsleutel betekent dit dat in totaal 603 koopwoningen van een zonnecelinstallatie zijn voorzien.

Gemeente	Inwoners	Koop Woningen (circa)	PV reeds aanwezig in 2017	Doelstelling tot/met 2023 Energie Akkoord	Nog te realiseren tot 2023
Stein	25.405	6.167	603	987	384

Indien we uitgaan van een "Spin-off" van 1 op 1 (dit is de ervaring uit voorgaande projecten) dan is de ambitie van dit project dus de helft van deze 384 woningen oftewel circa 200woningen.

Dit sluit dus geheel aan bij het door de gemeente ter beschikking gestelde krediet.

Doordat de deelnemende woningeigenaren de lening in 15 jaar aan de gemeenten af betalen, wordt de investering terugverdiend waarna de individuele woningeigenaar nog gemiddeld 10 jaar de beschikking heeft over kosteloze opgewekte energie/elektriciteit via de zonnepanelen op zijn dak.

Onderstaand de financiële situatie van een gemiddeld huishouden dat deelneemt aan het project:

INVESTERING EN AFLOSSING VOOR EEN MODELHUISHOUDEN

- Huishouden 3200 kWh verbruik
- Ligging zuidwest
- Dakhelling 45 graden
- kWh prijs is € 0,19
- **Aantal benodigde panelen is 14 stuks**

▪ Opbrengst =		€ 632,-	
▪ Kosten =		€ 409,-	
	▪ Aflossing		
	▪ Rente		
	▪ Onderhoud en service		
▪ Winst =		€ 223,-	per jaar

- *Na 15 jaar, dus na 2032 is de lening helemaal afgelost. Aangezien de technische levensduur van de PV-panelen 25 jaar is, heeft de burger na de contractperiode van 15 jaar daarna nog eens 10 jaar het voordeel van € 632,- per jaar.*

De BTW van de PV-installatie kan teruggevorderd worden van de belastingdienst, hiermee is in deze calculatie rekening gehouden.

Tevens is géén rekening gehouden met een eventuele stijging of daling van de prijzen voor elektriciteit (de energieprijzen voor een gemiddeld huishouden zijn in de periode 2000 - 2017 met 53% gestegen).

Anderzijds is er ook geen rekening gehouden met veranderingen in de salderingsregeling van de Rijksoverheid. Deze is in de huidige vorm nog tot minimaal 2023 van kracht.

3. Financiën

3.1 Algemeen.

Het benodigde kapitaal van 1 miljoen euro voor de realisatie van het project worden door de gemeente middels een lening bij een Bank aangevraagd.

Het rentepercentage dat voor dit soort leningen voor gemeenten gehanteerd worden, bedraagt op dit moment tussen de 0,8 en 1 %.

Er is in voorgaande projecten onderzocht of de BNG in dit project wil instappen. Deze heeft aangegeven dit een positief initiatief te vinden waarin ze gaarne willen participeren. Op grond hiervan bestaat de mogelijkheid om het Zonnepanelenproject Gemeente Stein te financieren met een lening via de BNG. Gebruikelijk is om bij meerdere banken een offerte op te vragen.

Op basis van een kort geding (dat naar aanleiding van het PV-project in Parkstad Limburg door een installateur is aangespannen) is aan de rechter voorgelegd of een overheid een dergelijk project mag financieren. De rechter heeft hierover de volgende uitspraak gedaan:

Als de gemeente dit duurzaamheidsinitiatief tot de publieke taak rekent is er FIDO-technisch geen probleem. Er moet hier wel een College/Raadsbesluit aan ten grondslag liggen. De structuur van dit project is immers geen bankieren. Onder bankieren wordt verstaan geld lenen en uitzetten tegen een hogere rente en dat is in dit geval niet de reden van het aantrekken van een lening.

Artikel 1.20 van de wet op het financieel toezicht (Wft) is van toepassing. Een gemeentelijke verordening is hiervoor derhalve noodzakelijk. De wetgever heeft dit op nationaal niveau geregeld.

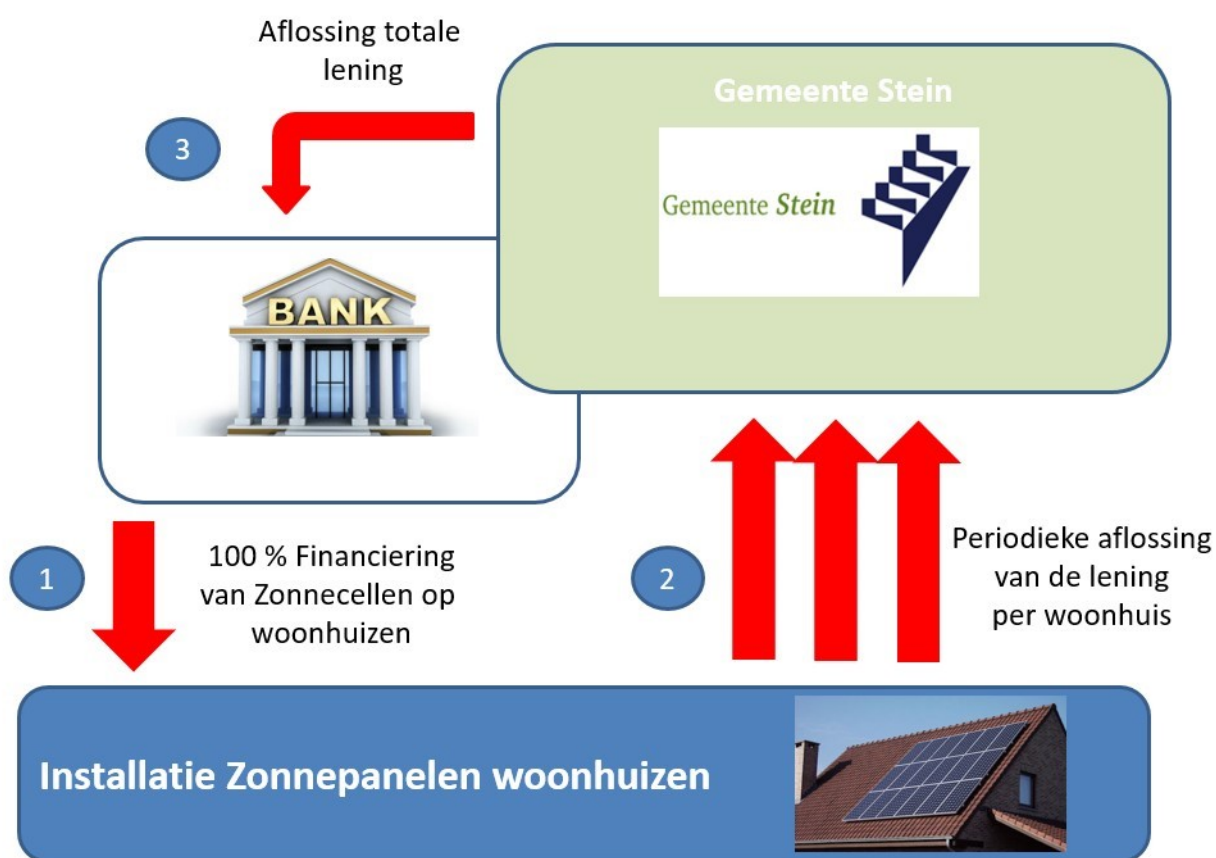
Dit betekent dat gelijktijdig met het College/Raadsbesluit een verordening dient te worden opgesteld.

De benodigde investering wordt dus door de krediet verstrekende bank aan de Gemeente ter beschikking gesteld. Hiermee worden de facturen aan de Service Provider betaald. Middels de maandelijkse/jaarlijkse aflossingen van de burger, vloeit dit bedrag uiteindelijk via de Gemeente terug naar de Bank. De looptijd is 15 jaar.

Het onderstaand schema geeft de financieringsstroom schematisch weer.
 Zoals aangegeven zal het kapitaal (inclusief rente) geheel terugstromen naar de financiële instelling die de lening heeft verstrekt.

De gemeente investeert dus uiteindelijk niet zelf.

3.2 Het te verwachten financieringsvolume.

Op grond van de doelstelling wordt per gemeente het financieringsvolume volume bepaald. Het betreft uiteraard een inschatting omdat van te voren het aantal deelnemers niet bekend is, noch is bekend hoe groot de omvang van de installatie per deelnemer is.

De exacte deelname kan immers pas bepaald worden nadat de aanbesteding afgerond is. Dit omdat dan pas de exacte tarieven en condities bekend zijn. De potentiële deelnemers kunnen zich dan pas definitief aanmelden.

De volgende tabel geeft een indicatie van het investeringsvolume. Dit volume is gebaseerd op de in hoofdstuk 2 omschreven ambitie, mede afgeleid uit het Nationaal Energie Akkoord.

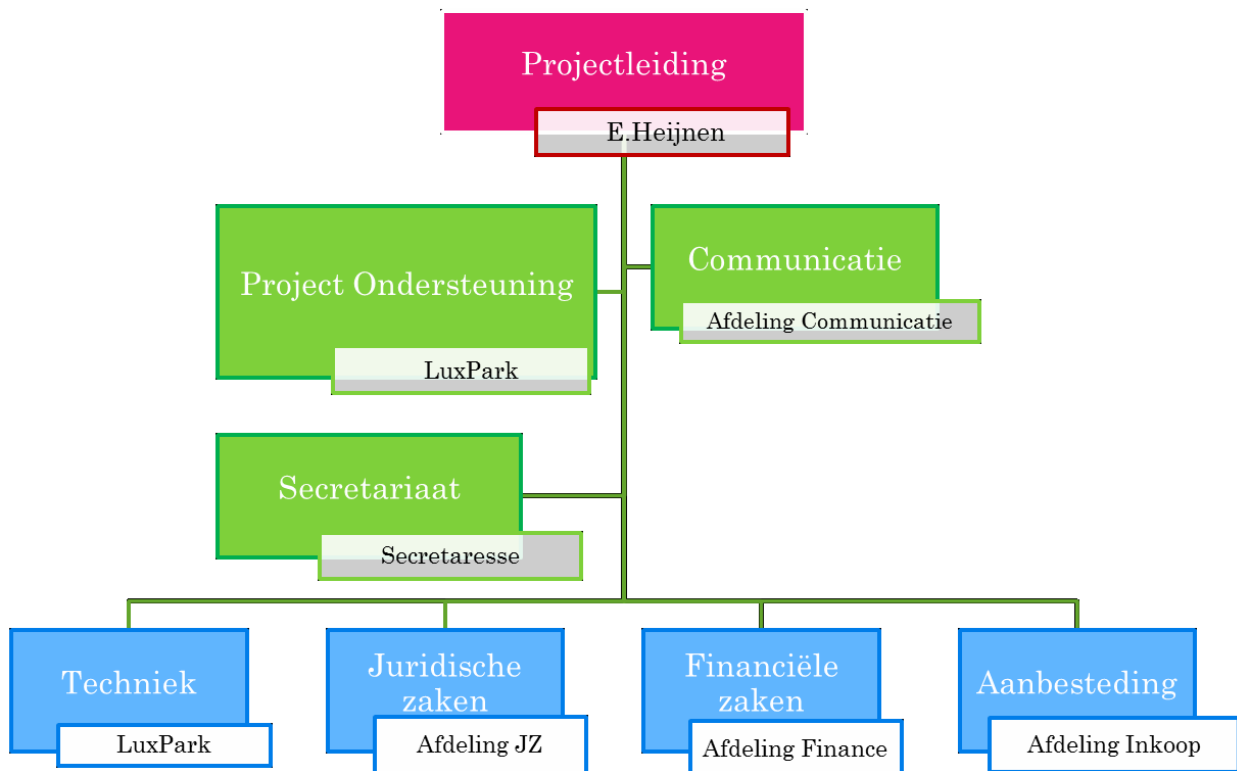
Vervolgens is uitgegaan van een installatie van gemiddeld 14 panelen per deelnemer.

De kosten van een dergelijke installatie worden begroot op € 5.000, -.

Gemeente	Koop Woningen	Van PV voorzien in 2017	Totale Doelstelling Energie Akkoord	Doelstelling dit project (woningen)	Geprognosticeerde Financiering (Euro)
Stein	6.167	603	987	384 / 2 = circa 200	€ 1.000.000

4. Projectorganisatie

4.1 Projectgroep

De functionaliteiten welke door de gemeente tijdens dit project ingevuld dienen te worden, omvatten:

- Projectleiding
- Communicatie
- Juridische zaken
- Financiën
- Secretariaat

Bij de start van het project zal er intensief overleg zijn binnen deze projectgroep, gaandeweg zal dit verminderen en zal de serviceprovider het operationele proces overnemen. In de volgende tabel zijn de taken van de projectgroep per fase omschreven.

4.2 Taakomschrijving van Projectgroep

Taakomschrijving van de projectgroep	
1. Voorbereidingsfase	
•	Ambtelijke voorbereiding van het Project
•	Aansturing van het Project
•	Onderzoek naar Kredietverstrekking
•	Informereren van de Gemeenteraad
•	Besluitvorming crediet verstrekking
•	Stategische communicatie
•	Peilen Eerste belangstelling burger
2. Contractfase	
•	Afstemming met Juridische zaken
•	Vorbereiding van de aanbesteding
•	Selectiefase
•	Gunningsfase
•	Nota van Inlichting
•	Gunning
3. Uitvoeringsfase	
•	Definitief bepalen van tarieven en risicopercentages
•	Opstellen contract
•	Ondersteuning van gemeentelijke communicatie
•	Inrichten van Helpdesk
•	Begeleiden van uitvoering
•	Analyse van de energieproductie

5. Inkoop

De aanbestedingsprocedure dient te voldoen aan de voorschriften van de Europese Richtlijn betreffende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten. Voor Nederland is deze richtlijn nader uitgewerkt in de aanbestedingswet. De Gemeente Stein heeft ten aanzien van aanbesteding een consistent beleid dat geheel in overeenstemming is met deze vigerende regelgeving. Het doel van de aanbesteding van dit project is vierledig:

1. Doelmatig inkopen en aanbesteden: systematisch en tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden (besparing en efficiëntie). Kortom: het verkrijgen van het beste product tegen een zo laag mogelijke prijs.
2. Proportioneel: de transactiekosten van de aanbesteding moeten in redelijke verhouding staan tot de kosten van het aan te besteden werk, levering of dienst.
3. Integer inkoop- en aanbestedingsbeleid: objectief, transparant (het inzichtelijk maken van de aanbestedingsprocedure voor gegadigden door het stellen van heldere en duidelijke criteria voor selectie en gunning) en non-discriminerend.
4. Naleving van wet- en regelgeving op gebied van inkoop- en aanbestedingsbeleid met het oog op het beheersen van risico's van claims en procedures en het bieden van een kader voor controle en handhaving.

De gemeente Stein is verantwoordelijk voor het in uitvoering brengen van deze aanbesteding. Hierbij wordt zij op het gebied van de techniek ondersteund door experts. Deze bereiden de aanbesteding leidraad voor en maken de technische bestekken.

6. Planning

In onderstaande tabel is de planning aangegeven.

Planning aanbesteding Levering en Installatie PV panelen Selectiefase		
Fase	Periode	
	van	tot en met
Ambtelijke voorbereiding van het Project	1 juni 2017	1 jul 2017
Inrichting van het Projectteam	1 jul 2016	15 jun 2017
Onderzoek naar Kredietverstrekking	1 jun 2017	1 aug 2017
Besluitvorming van de Gemeente Raad	6 dec 2017	21 dec 2017
Registratie van geïnteresseerde burgers Communicatie		
Vorbereiding van de aanbesteding		
Besluitvorming inkoopstrategie in het College		
Selectiefase van aanbesteding		
Gunningsfase van de aanbesteding		
Opstellen contract tussen Deelnemer en Gemeente (Tarievenblad wordt later toegevoegd)		
Contract met Service Provider afstemmen		
Nota van Inlichtingen		
Definitieve Gunning		
Publicatie van verordening		
Definitief bepalen van tarieven Opstellen van bijlage van het contract		
Informatie avonden		
Start van uitvoering (eerste Paneellegging)		
Evaluatie en analyse van de energieproductie		

7. Communicatie

7.1 Algemene communicatie over het Zonnepanelenproject

1. Na besluitvorming door de Raad zal bekendheid worden gegeven aan het project door publicaties in de lokale weekbladen.
2. Nadat het voorbereidingstraject (verkrijgen lening, aanbesteding e.d.) is afgerond, zullen de inwoners nader worden geïnformeerd en kunnen inwoners zich reeds aanmelden voor deelname aan het project. Hiervoor dient een meldpunt te worden ingericht.
3. Zodra de provider bekend is worden er duidelijke afspraken gemaakt over het informeren van de burger vanaf aanmelden tot plaatsing van de zonnepanelen. Hiervoor zullen informatieavonden plaatsvinden.

7.2 Informatie avonden

In nog te bepalen kernen zullen informatieavonden georganiseerd worden:

De informatie wordt laagdrempelig en praktijk-georiënteerd aan de inwoners aangeboden. Hiervoor het volgende conceptprogramma:

- Welkomstwoord door de verantwoordelijke Wethouder
- Toelichting op de algemene uitgangspunten van het project
- Technische uitvoeringsmogelijkheden en manier van aanmelding
- Financiële aspecten
- Beantwoording van vragen
- Afsluiting

7.3 Infomeren van Stakeholders

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de Stakeholders van dit Project en de wijze waaropze geïnformeerd zullen worden.

College en Raad

- Periodieke Raadsinformatiebrief

Portefeuille houder

- Maandrapportage

Inwoners gemeente Stein

- Burgerinformatie avonden
- Regionale pers

Projectteam

- Maandelijkse Projectteambespreking

Woningbouwcoöperaties

- Informeren via Projectteam

Vereniging van Eigenaren

- Informeren door Projectteam

MKB

- Informeren via Projectteam

Milieu organisatie en energiecoöperaties

- Informeren via Projectteam

Krediet verstrekker

- Informeren via Projectteam

Provincie Limburg

- Informeren via Projectteam

Netbeheerder Enexis

- Contacten lopen via Projectteam

8. Processchema's

